

در اقتصاد جهانی پیشرفته در فن آوری ، تجارت الکترونیکی می تواند فضای رقابتی نوینی را ایجاد کند. این پدیده نوین خطرهایی را نیز به همراه دارد و شرکت های بازرگانی را ملزم می کند تا برای دستیابی به هدف غایی حفظ اعتماد مشتریان و فراهم آوردن امنیت کاری، توجه ویژه ای را به مسائلی از قبیل برخورد با مزاحمان کامپیوتری، حفظ اطلاعات مشتریان و سایر حقوق مالکیت معنوی در فایل های کامپیوتری و ارسال مستمر و مطمئن کالاها و خدمات مبدول دارند.

بازارها همگام با تحول مرزهای الکترونیک و دگرگون شدن ماهیت کلی تجارت به سرعت در حال تغییر است و در این راستا، اینترنت بیشترین قابلیت را دارد. طبق برآوردهای انجام شده، تا پایان سال ۲۰۰۰ میلادی، ۴۰ میلیون نفر به اینترنت دسترسی خواهند داشت و به طور همزمان ، زمینه فعالیت تجارت الکترونیکی هر چهار ماه یک بار دو برابر خواهد شد. با در نظر گرفتن تصویر فوق، به

گستره (از دانش کافی در مورد ریسک های اموال و مسؤولیت تا استراتژی های بازار سرمایه) نیاز دارید. ما تمام این تخصص ها از جمله شامل توانایی مبادله اوراق بهادر، را داریم. اگر شما قادر این تخصص باشید، می توانید سرمایه گزاری مشترکی را توسعه دهید".

بازارها نیز باید ظرفیت قابل ملاحظه ای برای پذیرش این گونه ریسک های گستره را داشته باشد. آقای Oliver اضافه می کند: "شما خواهان سفینه ای با بهترین رتبه و با ترازنامه ای به اندازه کافی بزرگ برای قراردادن میلیون ها دلار ظرفیت در آن هستید تا در صورتی که کارخانه های بیمه شده دچار آتش سوزی شوند، قیمت نفت افزایش یابد و بازار سهام سقوط کند، امکان مقابله داشته باشید. اگرچه این مسئله غیر محتمل است، اما تمام سیارات می توانند در مقابل شما بایستند". و کاپیتان Kirk این مطلب را درک می کند.

مترجم: علی حبیبی

منبع: Reactions, 20 May 1999, pp. 20,21,22.

مالی ، از دست دادن شهرت و اعتبار، وقفه کاری و کلاهبرداری قرار می گیرند. علاوه بر خسارت های احتمالی موارد فوق ، جبران و ترمیم چنین ضایعاتی به خصوص در مواردی هم چون لطمہ به شهرت و اعتبار شرکت که آنی نیست و در درازمدت، اثر سوء بر جای می گذارند ، گاه امری بسیار دشوار می نماید.

"تجارت الکترونیکی فرصت های بازرگانی فوق العاده ای را فراهم می آورد اما James Zurich Mullarney از موسسه مالی زوریخ Financial Services Group معتقد است که تجارت الکترونیکی در عین حال، چشم مارا بر روی دامنه وسیعی از خطرهای احتمالی می گشاید که مدیریت خلاق و نوادر را می طلبد". به علاوه ، رشد سریع تجارت الکترونیکی موجبات نگرانی دست اندرکاران تنظیم بازار را فراهم کرده است. آن ها از این می ترسند که این فن آوری جدید می تواند پیشرفت های چند دهه گذشته در کسب اعتماد در حوزه هایی چون امنیت بانکداری را خنثی کند . نظام جدید پرداخت اینترنتی به خاطر برخورداری از سرعت، ناشناس باقی ماندن و عدم ناامنی امنیت کاربرمی تواند مشوق تبهکاران باشد. معمولاً مشتریانی که خسارت می بینند

نظر برخی متخصصین ، طی پنج سال آینده ارزش کالا و خدماتی که از طریق اینترنت داد و ستد خواهد شد به $1/5$ تریلیون دلار خواهد رسید.

جمع چند عامل در کنار یکدیگر باعث می شود تجارت الکترونیکی برای صنعت یک مزیت به شمار آید. یکی از این عوامل ایجاد مسیری ارزان برای انتقال کالا و خدمات است. امروزه تجارت الکترونیکی ، بروشورهای الکترونیک، ارتباطات الکترونیکی و گسترش بازار از طریق اینترنت با هزینه بسیار اندک میسر است.

فن آوری علاوه بر توان بالقوه در کم کردن هزینه ها، تبادل اطلاعات را به طور فزاینده ای تسهیل کرده است. بازاریابی هدفمند ، ارائه خدمات به مشتریان و توزیع اسناد و اطلاعات را بهبود قابل ملاحظه ای بخشیده است. دسترسی به بازارهای مصرف جدید با سایت اینترنتی فعال میسر شده است که به نوبه خود ، حیطه نفوذ شرکت ها را توسعه می دهد.

اما فرصت های مذکور ریسک های خاص خود را نیز به همراه دارد. شرکت هایی که گام به عرصه تجارت الکترونیکی می گذارند به مراتب بیشتر از شرکت های دیگر در معرض ضررهای

- توقف ۴۸ ساعته سیستم رایانه ای جهت بهینه سازی و تقویت ایمنی سیستم که به طور تخمینی به از دست دادن ۲ میلیون دلار در هر ساعت و در نتیجه، ۹۶ میلیون دلار منجر می شود.
- بررسی اضطراری ۲۵۰۰۰ حساب بانکی برای مطمئن شدن از عدم وقوع هر گونه تغییر ناخواسته در آن ها که یک میلیون دلار هزینه می برد.
- مهار فاجعه رخ داده در حوزه روابط عمومی با نک به مدت سه ماه با صرف ۶٪ میلیون دلار هزینه.
- افزایش حق بیمه به میزان ۵ میلیون دلار.
- از دست دادن ۱۰۰۰۰ حساب بانکی به نفع بانک های رقیب با رقم تخمینی ۲۵۰ دلار ضرر به ازای هر مشتری و در نتیجه، ۲/۵۰۰۰۰ دلار ضرر در کل.

به عبارت دیگر، در مجموع ۱۰۶/۱ میلیون دلار ضرر متوجه بانک می شود. گفته می شود که مخاطرات مبتلا به تجارت الکترونیکی جای حوادث طبیعی فاجعه آمیز را به عنوان بزرگ ترین خطر در دنیای بانکداری می گیرد و طبق گزارش اداره ایمنی رایانه ای امریکا، ۶۴ درصد موسسات مالی امریکا با

به کنندی اعتماد قبلی را باز می یابند. همان طور که یک مقام بانکی می گوید "آنچه ما می فروشیم اعتماد است . بزرگ ترین خطر برای ما، از دست دادن اعتماد مشتریان است. ممکن است مجبور شویم دوباره و با نام جدیدی اعلام موجودیت کنیم تا بتوانیم خودمان را ترمیم کنیم".

خسارت های نامحسوس تنها مشکل کار نیستند. یکی دیگر از خطرهای احتمالی، وقهه های کوتاه در ارائه خدمات کامپیوتری و یا توقف کامل سیستم است . عدم امکان دسترسی مشتریان به حساب بانکی و یا نبود امکان ارسال حواله بانکی برای انجام یک معامله هم بانک وهم مشتری را متضرر کند. اگر یک سارق رایانه ای موفق به عبور از باندهای امنیتی سیستم رایانه ای بانک شود زیان ناشی از درز کردن اطلاعات و پردازش های مخرب و غیر مسئولانه می تواند خرد کننده باشد. یک مسورد فرضی موضوع را روشن تر می کند. سارقی را در نظر بگیرید که از هزار مشتری یک بانک بزرگ، هزار دلار سرقت کند، بانک مورد نظر علاوه بر یک میلیون دلار ضرر، با خسارت های زیر نیز مواجه است:

بیمه نامه های متعارف پوشش داده می شود. اما، چنین بیمه نامه هایی هرگز برای پوشش خطرات در دنیای تجارت امروز طراحی نشده اند.

مدیریت این ریسک ها نیازمند فهم عمیق از ماهیت چند بعدی آن ها و اتخاذ رویکردی فراگیر برای مدیریت ریسک است. هم چنین ارتقاء سطح آگاهی کارکنان از این گونه ریسک ها و تجهیز ایشان به ابزارهای مناسب برای تحلیل، محاسبه و کنترل این خطرهای احتمالی امری اجتناب ناپذیر است. شرکت های Zurich Specialties London International برای برآورده کردن نیاز رو به رشد بازار لندن به بیمه نامه های جامع که خلاصه ایجاد شده از بیمه نامه های متعارف را پر کند، یک راه حل مدیریت ریسک را طراحی کرده اند که می تواند با کمک شرکت های مالی ریسک های تجارت الکترونیک را به حداقل برساند.

محصول فوق در امریکا را شرکت های Deposit و Fidelity که عضو Zurich Financial Services Group هستند در ۱۹۹۹ به بازار آمریکا عرضه کردند که بسیار هم مورد استقبال قرار گرفته است. این گروه اکنون در حال

مشکل خدشه دارشدن ایمنی کامپیوتري مواجه اند. ۷۲ درصد این موسسات از این ناحیه متضرر می شوند و نکته قابل تأمل این که فقط نیمی از این موسسات میزان ضرر خویش را محاسبه می کنند، به طوری که میانگین خسارت برآورده شده به رقم ۵۷۰۰۰۰۰ دلار در سال می رسد. با این همه ، رقم کل خسارت اگر چه نامعلوم احتمالاً بسیار هنگفت است. اما این نکته را باید اضافه کرد که دزدان رایانه ای در میان گروه های مزاحم شرکت ها جزو اقلیت قرار می گیرند. مایه تعجب است که خطرناک ترین افراد این گروه در واقع ، کارکنان این موسسات هستند. کارکنان موسسه می توانند با اشتباہات ناخواسته ، بی دانشی، فقدان آموزش و تفسیر غلط از دستورالعمل های رایج بانک، بزرگ ترین خسارت را به آن وارد کنند. کارکنان ناراضی حتی خسارت های بزرگ تری را متوجه شرکت می سازند. آن ها با دسترسی به اطلاعات می توانند در فعالیت های جاسوسی شرکت داشته باشند.

آنچه می تواند حتی از خسارت وارد کارکنان هم هشداردهنده تر باشد، نا آگاهی مدیریت از ریسک های بالقوه است. به اعتقاد بسیاری از مدیران اجرایی، چنین خطرهایی با

تجارت الکترونیکی جزئی از دنیای امروز است و در آینده به صورت تصاعدی رشد خواهد کرد. حد و مرز این رشد مرزهای فن آوری است. فعالیت اقتصادی نیازمند بهره برداری از فرصت های طلایی است اما احتیاط در مواجهه با خطر های مرتبط با این فرصت ها، شرط عقل است . مانند هر چیز دیگر در زندگی، بین ریسک و پاداش آن رابطه مستقیم وجود دارد.

متوجه : رضا مفید

منبع : Ins .Day , Thurs , February 3,2000 , Issue

No:735,p.5.

موسسه تضمین سرمایه گذاری چند جانبه (MIGA)

در سپتامبر ۱۹۸۵ هیئت رئیسه بانک جهانی با تصویب اساسنامه MIGA فرایند تشکیل یک موسسه بیمه سرمایه گذاری جدید را شروع کرد. وظیفه اصلی MIGA عبارت است از "افزایش جریان سرمایه و تکنولوژی جهت کاربردهای مولده که براساس استانداردهای عادلانه و پایدار

گسترش عرضه این محصول در خارج از امریکاست. به کمک طرح جامع مدیریت بحران ، موسوم به "برنامه حفاظت تجارت الکترونیکی" E-Risk Protection Programme می توانند خسارت های احتمالی تجارت الکترونیکی را شناسایی و محاسبه کنند و با تحت نظر داشتن آن ها به گونه ای موثر به مدیریت آن پردازند. طرح مزبور پوشش های بیمه ای و خدمات ارزشیابی متنوعی را در قالب یک برنامه جامع پیشنهاد می کند. پس از ارزیابی دقیق ، کلیه ریسک ها بررسی می شوند و پوشش های بیمه ای مناسب شامل پوشش در مقابل خسارت های مادی و مالکیت فکری ، پوشش تبلیغاتی و انتشاراتی و حتی اعاده خسارت ناشی از خدشه دارشدن اعتبار و شهرت شرکت بر اثر تجارت الکترونیکی، است. خلاصه در پوشش های بیمه ای ، به موازات رشد فن آوری در حال تغییر و دگرگونی است. برای مقابله با چنین فرایندی در بیمه نامه بخش ویژه ای به نام "تفاوت در شرایط" در نظر گرفته می شود تا ریسک های مبهم را از نظر ارتباط با تجارت الکترونیکی به حداقل رساند. عصر اطلاعات سطح مدیریت ریسک را مناسب با انتظارات از آن ارتقا داده است .

^۱. Multilateral Investment Guarantee Agency